

Kamijevi romani

Alber Kami, francuski književnik i filozof, svojom literaturom, obojenom egzistencijalističkim idejama, odnosno filozofijom apsurdna – obeležio je ne samo francusku već i evropsku literaturu dvadesetog veka.

Rođen je 7. novembra 1913 god. u Alžiru. Tamo se školovao i završio filozofski fakultet, zatim bio činovnik, meteorolog, prodavac automobilskih delova, novinar, glumac.

U Pariz je otišao 1940 god. a već 1942 god. bio aktivan u Pokretu otpora kao borac za oslobođenje od fašističke okupacije. Te 1942 god. objavio je roman « Stranac », a nakon toga i « Mit o Sizifu ». Zatim su došla i druga dela: roman « Kuga », esej «Pobunjeni čovek», drame « Kaligula » i « Opsadno stanje », novela « Pad ». Nobelovu nagradu za književnost dobio je 1957 god. Kami je sebe kao mislioca i književnika izgrađivao na delima Andre Žida, Blez Paskala, Kjerkegora, Kafke, Ničea, Dostojevskog, Sartra.

Poginuo je u saobraćajnoj nesreći 4. januara 1960 god. U svojim delima, bilo da su romani, drame ili eseji – Alber Kami se bavi čovjekovom i ljudskom egzistencijom; traga za smislom čovjekovog trajanja i uprkos radostima koje život pruža on u njemu otkriva apsurd mnogo što šta ga čini besmislenim, zbog čega i čovjekovo trajno nezadovoljstvo u ovom svetu i stalni sukob pojedinaca i sveta i osećaj čoveka da je stranac u ovom svetu. Na toj relaciji Kami i razvija svoju filozofiju apsurdna.

Objašnjenje apsurdna

Početak Kamijevog literarnog i filozofskog stvaralaštva potpuno je u znaku kategorije apsurdna. I dok su tzv. klasičnom senzibilitetu bila bliža metafizička pitanja, moderni senzibilitet prevashodno je okrenut etičkim problemima. Kami predstavlja zanimljiv slučaj modernog osećanja sveta. Osećanje apsurdna ukazuje se kao jedna od komponenti tog senzibiliteta. Ali apsurd Kami ne vezuje a priori ni za čoveka, ni za svet, koji čovek spoznaje, ne izjednačava ga ni sa jednim, ni sa drugim. Apsurd se rađa u njihovom međusobnom kontaktu.

Prva važna karakteristika Kamijeve misli je **lucidnost**-težnja da se svet sagleda onakvim kakvim jeste, bez religioznih predrasuda. I kako se svet ukazuje jednom lucidnom oku? Svet nije racionalan, a apsurd je osećaj koji se

rađa u našem susretu s njim. To naravno ne govori u prilog čovekove racionalnosti. Sa Kamijeve tačke gledišta svet nije konfrontiran čovekovoju racionalnosti, već čovekovoju nostalgiji, zahtevu, žalu za racionalnim. To znači da je apsurd kontrast između čovekove želje za racionalnim i sveta koji toj želji ne odgovara. Na kraju treba objasniti šta Kami podrazumeva pod terminom racionalnost...U Mitu o Sizifu Kami govori o čovekovom zahtevu, koji je označen i kao želja i kao nostalgija. Šta je taj zahtev jasnije postaje u Kamijevom eseju o Kafki. Zahtev, odn.nostalgija sadrži u sebi principe kako logičke, tako i etičke prirode, mada je etika dominantnija kategorija u njegovom stvaralaštvu. One osobine koje Kafka uskraćuje svom Bogu upravo su crte za kojima čezne čovek-moralna veličina, dobrota i koherencija. Sve pomenute, nazovimo nedostatke, Kami obuhvata terminom 'jedinstvo. Zašto? Čovekov zahtev za bliskoću, a učiniti svet bliskim znači razumeti ga, upravo je zahtev za objedinjavanjem. Razumeti, isto je što i objediniti. Čovekova težnja, zahtev ili nostalgija za racionalnim u stvari je težnja za jedinstvom, logičkim i etičkim jedinstvom sveta. Ponavljamo, u Kamijevom delu ova čovekova želja ima pretežno etičku boju. Osnovna disproporcija na kojoj se zasniva kategorija apsurdna je etička disproporcija. Apsurd ima dakle dva pola '**subjektivni-težnja čoveka i objektivni- slika sveta**. Ali nužna su još neka uopštavanja. Najpotpunija definicija subjektivnog pola, dakle čovekove težnje upravo je nostalgija za apsolutnim. Put je dakle-racionalno, jedinstveno, apsolutno. I definicija apsurdna postaje konkretnija. Apsurd je nesklad čovekove nostalgije za apsolutnim i sveta koji tom zahtevu ne odgovara. Apsurd je u saznavanju te disproporcije, samim tim apsurd je vrsta svesti. Stanje apsurdna je stanje svesti, u gnoseološkom, ne psihološkom smislu. Dok je lucidnost osobina, svest je stanje u kome saznajemo nesklad. Lucidnost je preduslov dolaska u to stanje. A svest o neskladu je svest o uzaludnosti, uzaluno težimo da ostvarimo predmet sopstvene nostalgije. Otuda potiče još jedna karakteristika apsurdna-tragičnost. Apsurdno stanje je tragično stanje. I prirodno-posledne pitanje je kako živeti ako je svet tragičan i uzaludan. Nostalgija hoće da bude ostvarena, lucidnost pokazuje da to nije moguće. Kami odbacuje filozofsko samoubostvo, pronasavši revolt, kao jedino rešenje. Samobistvo nije suočavanje, već odbacivanje istine. U svakom slučaju odbacivanje jednog od dva pola apsurdna. To znači da ono prihvata mirenje sa svetom, jer teži da izbegne apsurd. Mit o Sizifu, naprotiv nalaže da čovek treba da umre bez pomirenja. Revolt znači nepomirljivost pred pokušajima da se jedan od ova dva pola zamagli i ukine. Dakle, revolt nije samo jedna od nužnih konsekvenci apsurdna, već i instrument za njegovo održavanje.

Stranac

Kamijevo literarno i filozofsko delo je u svojim počecima bilo snažno obeleženo kategorijom apsurdna, samim tim i udaljeno od preokupacije

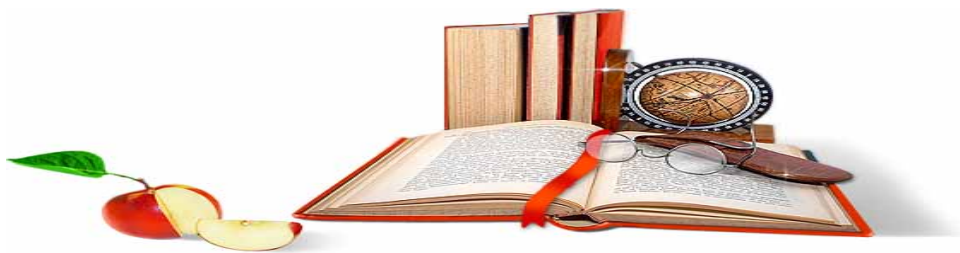
moralnim vrhuncima. Lik Mersoa je ilustrativan u pomenutom smislu. On, ne samo da ne teži nekoj izuzetnoj moralnosti, već ozbiljno narušava etičke propise. Način na koji prima vest o smrti svoje majke, ravnodušnost prema ubistvu koje je počinio, pokazuju ga kao nekoga kome su moralne norme strane.

Ipak u sukobu sa sveštenikom, Merso nam stavlja do znanja, da etičke propise krši-ne zato što mu je naročito stalo da bude nemoralan, već zbog roga što smatra da je **podjednako svejedno činiti dobro ili činiti zlo**. Sa tačke gledišta smrti, koja čeka sve ljude to je potpuno irelevantno-podjednako vrede i jedni i drugi. Istu vrednost imaju i žena starca Salamana i starčev pas. Filozofija apsurdna samo potvrđuje rezonovanje Kamijevog junaka. Osnovna teza ove filozofije glasi-ništa nema smisla, samim tim ne postoje merila za prosuđivanje dobra i zla. Ta linija se nastavlja i u delu Pobjunjeni čovek, gde se definitivno ocrtavaju svi moralni vidovi ovog problema. Nedvosmisleno je izraženo da je svejedno da li ćemo činiti zločine ili ne. Merso nam se ukazuje kao suštinsko ovaploćenje ove filozofije, non plus ultra apsurdizma. Međutim u ovom peridu Kamijevog stvaranja postoje i likovi čije ponašanje na prvi pogled odudara od Mersoovog. Kaligula, glavni junak istoimene drame, inspiriše se smrću da bi došao do apsurdna. Ali dok Merso reguluje na to otkriće- uviđanje apsurdna, tako što postaje apsolutno indiferentan prema moralnim normama, Kaligula sistematski gazi moralne norme. Ima više razloga kojima Kaligula objašnjava svoj stav. Pre svega, jasno je da Kaligulino ponašanje potiče iz jednog velikog bola. U pitanju je smrt Druzile, koja mu je bila i sestra i žena u isti mah, a njenom smrću otkriva da je svet nepodnošljiv. Precizno, da sam taj svet ne odgovara visoko postavljenim moralnim zakonima. Bol, izazvan svešću o disproporciji glavi je uzročnik imperatorovih zločina. Iza filozofskih pozicija na kojima stoji Kaligula nalazi se patnja zbog nemogućnosti da se realizuje jedan visoko postavljeni moralni ideal. Osnovno pitanje je-da li lik Kaligule predstavlja izuzetak u okviru duhovnih strujanja koja su našla svoj teorijski prikaz u Sizifovom mitu? Međutim postoji ipak jedno dublje srodstvo koje povezuje činovnika i imperatora. To je ono nedorečeno kod Mersoa. U kratkom, žučnom razgovoru sa sveštenikom, shvatamo da ima u Mersoovim postupcima nečeg što nije nimalo u skladu sa objašnjenjima koja on daje.- Ako je s tačke gledišta filozofija apsurdna svejedno hoće li činiti dobro ili zlo , onda nije jasno zašto Merso čini samo zlo? Tu treba uključiti još jedan momenat iz Sizifovog mita. Među posledicama filozofije apsurdna Kami u prvi plan stavlja kvantitet, a ne kvalitet događaja, odnosno doživljavanja. Njega interesuje pre svega gomilanje što većeg broja događaja. Stoga obrazac apsudrnog ponašanja predstavlja lik Don Žuana, a ne lik sveca. Ovaj prvi sabira svoja osvajačka iskustva rukovodeći se prvenstveno njihovim brojem. Drugi pak sabira doživljaje spram njihovog kvaliteta.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI, DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com